

27 § va-lagen

Då i va-taxan angivits att bruksavgift uttas då va-anläggningen brukas har då bruksförutsättningar ej förelåg, taxestöd för avgiftsuttag inte ansetts föreligga.

L.M. äger fastigheten S 3:139, som ligger inom verksamhetsområdet för Åre kommuns allmänna va-anläggning.

L.M. yrkade att Va-nämnden skulle fastställa att tidpunkten från vilken fastigheten S 3:139 skall påföras bruksavgifter för kommunens allmänna va-anläggning skall ändras från den 1 oktober 2003 till den 1 september 2004.

Kommunen bestred yrkandet.

L.M. anförde följande till stöd för sitt yrkande. Han kontaktade kommunen år 2003 för att diskutera anslutning till va-ledningarna. Orsaken var att va-ledningarna passerar genom tomten på dess lägsta del och att förbindelsepunkten skulle komma att hamna ett antal meter under fyllmassa. Han bedömde att det skulle vara fördelaktigt både för honom och för kommunen att färdigställa förbindelsepunkten innan fyllmassan lades på. Fyllmassa lades ut på tomten hösten 2003 dels på grund av tillgång till "gratis" fyllmassa, dels för att den skulle hinna sätta sig innan arbetet med grundläggningen påbörjas. Av praktiska skäl lades plaströr från förbindelsepunkten för va till mitten av tomten innan fyllmassan lades på. Arbetet med grundläggningen beräknas att påbörjas vecka 22 år 2004. Inflyttning beräknas kunna ske tidigast i oktober 2004.

Enligt § 15 i kommunens va-taxa skall bruksavgift utgå då va-anläggningen brukas. Med "då va-anläggningen brukas" borde rimligen menas då renvatten tas ut och/eller avloppsvatten lämnas, eller att åtminstone faktiska förutsättningar för detta finns, t.ex. i form av färdiga tappställen/avlopp. Han finner stöd för denna tolkning i va-taxans regler enligt vilka beräkningen av bruksavgift baseras på levererad eller antagen vattenförbrukning, § 15 mom 1 - 3. Ett muntligt avtal har träffats med den ansvarige på kommunens tekniska avdelning om att bruksavgifterna skall betalas först då va-anläggningen kan brukas från fastigheten. Det strider mot normal rättsuppfattning att bruksavgifter skall betalas under lång tid innan det ens finns förutsättningar för att va-anläggningen kan brukas från fastigheten. Kommunen har inte följt sina egna bestämmelser när det gäller debiteringen av bruksavgifterna. Det borde räcka med att anläggningsavgiften betalas. 87 283 kr betalades in den 28 augusti 2003. I ett brev har den ansvarige på kommunen uppgett att det är "så svårt att få reda på inflyttningsdagar så vi har de senaste åren använt bruksavgiften från igångsättningsdagen". Med igångsättningsdagen borde i det här fallet rimligen menas den dag då man börjar gräva för grunden. Den tidpunkten får kommunen ofta reda på via bygg- och rivningsanmälan. Inget vatten har ännu förbrukats eftersom färdigblandad betong användes vid gjutningen och va-installationen i huset ännu inte är påbörjad.

Kommunen anförde följande till stöd för sin inställning. Grunden för bestridandet är dels att fastighetsägaren de facto begärt att fastigheten skall anslu-

tas till de kommunala va-ledningarna till den 28 maj 2003. Samordning kunde då ske med grannfastigheten. Kommunen får här också kostnaden för förbindelsepunktens upprättande. I och med att anslutning skett har fastighetsägaren full tillgång till vatten- och avloppsledningarna. Kommunen har även meddelat L.M. att han kan senarelägga sin ansökan om anslutning men att han då får betala det högre belopp som blir vid årsskiftet på grund av indexhöjning liksom att om anslutning sker så skall bruksavgifter erläggas. L.M. har meddelats att indexhöjningen på 7,95 procent (6 938 kr) inte kommer att drabba fastigheten om avgiften betalas före höjningen. Däremot kommer bruksavgifter att debiteras med start närmaste kvartalet efter att anslutning skett. Det är alltså så att L.M. vill slippa en bruksavgift på 6 468 kr, vilket är nio månaders brukskostnad, och i stället få en förhöjd anslutningskostnad på 6 938 kr. Det går enligt kommunens va-taxa inte att betala anslutningsavgift för att komma undan en eventuell höjning utan att under tiden betala brukskostnader.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) är ägare av fastighet inom en sådan anläggnings verksamhetsområde skyldig att betala avgifter till huvudmannen, om fastigheten behöver anordningar för vattenförsörjning och avlopp samt behovet inte kan med större fördel tillgodoses på annat sätt än genom anläggningen. Även för en obebyggd fastighet, som enligt en detaljplan är avsedd för bebyggande, föreligger enligt paragrafens andra stycke avgiftsskyldighet, om inte särskilda skäl föranleder annat. Avgiftsskyldighet enligt va-lagen föreligger även om för viss fastighet va-anläggningen inte faktiskt används men vid bestämmande av avgifterna bör då hänsyn tas till att anläggningen inte utnyttjas (jfr prop. 1970:118 s 100).

De avgifter som huvudmannen vill ta ut av brukarna skall enligt 27 § va-lagen vara angivna i en taxa, som huvudmannen utformar i överensstämmelse med de grunder som anges i 24 - 26 §§. Enligt 24 § va-lagen får de avgifter som huvudmannen tar ut inte överskrida vad som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för anläggningen. Enligt 26 § samma lag skall avgiftsskyldigheten fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund. Detta innebär att det samlade avgiftsuttaget skall fördelas efter den huvudsakliga nytta som varje fastighet har av anläggningen.

Kommunen har som grund för att L.M. är skyldig att betala bruksavgifter från "igångsättningsdagen" hänvisat till § 15 mom 1 i kommunens va-taxa. Där stadgas att ifråga om fastighet, för vilken den allmänna va-anläggningen brukas, skall bruksavgift utgå i form av en årlig grundavgift och en avgift per kubikmeter levererat renvatten. L.M. har häremot invänt att för hans fastighet har den allmänna va-anläggningen inte brukats för tiden innan bostadshuset var uppfört, varför han inte är skyldig att betala bruksavgifter förrän byggnaden är uppförd.

Enligt vad som sagts ovan skall alltså huvudmannens avgiftsuttag ha stöd både i va-lagen och i av huvudmannen utfärdad taxa. För L.M:s fastighet har anläggningsavgift debiterats i enlighet med va-taxan och avgiften har betalats.

Även om huvudmannen kan ha rätt att enligt va-lagen kräva betalning av brukningsavgifter för en fastighet för vilken den allmänna va-anläggningen inte utnyttjas, så måste sådant avgiftsuttag ändå ha stöd i va-taxan. I kommunens va-taxa sägs uttryckligen att brukningsavgift skall utgå för fastighet, för vilken den allmänna va-anläggningen brukas. Någon sådan omständighet har inte framkommit i målet.

På grund av det anförda skall L.M:s talan bifallas. Va-nämnden fastställde att L.M. som ägare av fastigheten S 3:139 i Åre kommun inte var skyldig att betala brukningsavgifter för tiden den 1 oktober 2003 till den 30 augusti 2004.

Beslut 2005-02-23 BVa 9

Mål nr Va 79/04